22 november 2017

Welzijn op het Werk in 2017

Dr. Valérie Vervliet
Adviseur beleidscel Werk minister Kris Peeters
Postdoctoraal navorser Universiteit Antwerpen

Welzijn op het werk
Wat is nieuw in 2017?

1. Codex over het Welzijn op het Werk

2. Re-integratie van werknemers

3. Reprotoxische stoffen

Codex over het Welzijn op het Werk

Wat eraan voorafging

Decreet 15/10/1810
Wet 2/7/1899

→

ARAB
1946-1947

→

Veiligheidswet 10/6/1952

→

Welzijnswet 4/8/1996

→

Codex Welzijn op het Werk 28/4/2017

Waarom een codex welzijn op het werk?

- Evolutie technische voorschriften
- Europese richtlijnen > kaderrichtlijn 1989
- Staatshervorming
- Denken over preventie en terminologie

Evolutie ARAB naar Welzijnscodex

Welzijnswet 4/8/1996 +

Aparte koninklijke besluiten 1993-2016:

1. Uitvoering Welzijnswet

Bv. welzijnsbeleid, organisatorische structuren, …

2. Omzetting Europese richtlijnen

Bv. beeldschermen, manueel hanteren van lasten, optische straling, EMV, …

3. Modernisering ARAB

Bv. gezondheidstoezicht, arbeidsplaatsen, …

Codex = coördinatie – codificatie

Nieuwe KB's (per boek) vervangen alle vorige aparte KB's MAAR geen fundamentele wijzigingen aan de inhoud van de besluiten behalve indien nodig voor eenheid van de tekst

- Nieuwe structuur in 10 boeken met bijlagen per boek
- Integratie en toevoeging van teksten
- Hernummering en aanpassing verwijzingen
- Aandacht voor eenvormigheid terminologie + actualisering
  - Bv. arbeidsgeneeskundige dienst, bevoegde administratie (HUA – TWW)
- Actualisering verwijzingen
  - Bv. verouderde verwijzingen en wetteksten en besluiten buiten de codex
- Schrapping oude overgangsbepalingen

- **Definities / begrippenkader**
  - Streven naar eenvormig begrippenkader

    i.v.m. preventie: gevaar, risico, risicoanalyse, risicobeoordeling, preventie, gezondheidstoezicht, eerste hulp

    i.v.m. veel gebruikte termen: psychosociale risico's op het werk, dynamisch risicobeheersingssysteem, globaal preventieplan, jaaractieplan, werkpost, CBM, PBM, …

    i.v.m. actoren: hiërarchische lijn, preventieadviseur, vertrouwenspersoon, bevoegd persoon, …
  - Verkorte citeerwijzen

    Wetteksten: wet, codex, ARAB, AREI, …

    Actoren op niveau van de overheid: Minister, Hoge Raad, VOC, …

    Actoren op niveau van de onderneming : interne en externe dienst, EDTC, erkend laboratorium, comité

Structuur Codex

Boek I. Algemene beginselen

Titel 1. Inleidende bepalingen

- Oorsprong bepalingen (= Europese richtlijnen)
- Toepassingsgebied (algemeen – afwijking kan in de verschillende boeken, bv. boek X)
- Definities (geldig voor hele codex + verkorte citeerwijzen)

Titel 2. Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid

Titel 3. Preventie van psychosociale risico's

Titel 4. Maatregelen i.v.m. gezondheidstoezicht op de werknemers

Titel 5. Eerste hulp

Titel 6. Maatregelen in geval van arbeidsongeval

Bv. **Art. I.2-13. Codex -** De verplichtingen opgelegd aan de leden van de hiërarchische lijn en de werknemers doen geen afbreuk aan het beginsel van de verantwoordelijkheid van de werkgever
= oud artikel 15 KB Welzijnsbeleid

Boek II. Organisatorische structuren

Titel 1. Interne dienst PBW
Titel 2. Gemeenschappelijke interne dienst PBW
Titel 3. Externe dienst PBW
Titel 4. Vorming en bijscholing preventieadviseurs
Titel 5. EDTC
Titel 6. Laboratoria
Titel 7. Comités PBW
Titel 8. Rechtstreekse participatie
Titel 9. Hoge Raad PBW

Boek III. Arbeidsplaatsen

Titel 1. Basiseisen arbeidsplaatsen
Titel 2. Elektrische installaties
Titel 3. Brandpreventie
Titel 4. Ruimten met risico's voor explosieve atmosfeer
Titel 5. Opslagplaatsen ontvlambare vloeistoffen
Titel 6. Veiligheids- en gezondheidssignalering
Titel 7. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (nog toe te voegen)

Boek IV. Arbeidsmiddelen

Titel 1. Definities
Titel 2. Bepalingen van toepassing op alle arbeidsmiddelen
Titel 3. Mobiele arbeidsmiddelen
Titel 4. Arbeidsmiddelen voor hijsen of heffen
Titel 5. Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

Boek V. Omgevingsfactoren en fysische agentia

- Titel 1. Thermische omgevingsfactoren
- Titel 2. Lawaai
- Titel 3. Trillingen
- Titel 4. Werkzaamheden in hyperbare omgeving
- Titel 5. Ioniserende stralingen
- Titel 6. Kunstmatige optische straling
- Titel 7. EMV

Boek VI. Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia

- Titel 1. Chemische agentia
- Titel 2. Kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia
- Titel 3. Asbest
- Titel 4. Erkenning van asbestverwijderaars

Boek VII. Biologische agentia

Boek VIII. Ergonomische belasting

Titel 1. Werkzitplaatsen en rustzitplaatsen
Titel 2. Beeldschermen
Titel 3. Manueel hanteren van lasten

Boek IX. Collectieve en individuele uitrusting

Titel 1. Collectieve beschermingsmiddelen
Titel 2. PBM
Titel 3. Werkkledij

Boek X. Werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën

Titel 1. Nachtarbeiders en werknemers in ploegendienst
Titel 2. Uitzendarbeid
Titel 3. Jongeren op het werk
Titel 4. Stagiairs
Titel 5. Moederschapsbescherming

Er is voorzien in een **termijn van 2 jaar vanaf de inwerkingtreding van de codex (12 juni 2017)** om de documenten waarin verwezen wordt naar de bepalingen van de oude KB's aan te passen aan de nieuwe nummering van de codex

www.werk.belgie.be – welzijn op het werk raadplegen voor:

- De volledige codex in pdf-formaat
- De laatste versie van alle boeken van de codex
- Concordantietabellen
- Toelichting website wordt nog aangepast

De Codex is complex en nooit af…

- Een aantal bepalingen van ARAB nog om te zetten / op te heffen

  Bv. constructievoorschriften brand (art. 52)

  Bv. keuringen (art. 280-281quater)

- Complex proces: rekening houden met vele factoren
  - sociaal overleg werkgevers – werknemers (Hoge Raad PBW)
  - wetgevingsproces: technische en juridische voorbereiding, adviezen Raad van State, publicatie BS, toelichting, …
  - politieke beslissingen
  - Omvang van de codex
  - Wetgeving is niet stabiel: voortdurend wijzigende regels

- Nooit af…
  - Momentopname (statisch) versus evolutie (lacunes opvullen, interpretatie)
  - Nieuwe oplossingen in veranderende samenleving (nieuwe technologieën, nieuwe arbeidsvormen, migratie, verouderende werknemers, …)

2 trajecten voor re-integratie

- **Re-integratietraject voor arbeidsongeschikte werknemers**
  - ✓ Preventieadviseur- arbeidsgeneesheer / interne – externe preventiedienst
  - ✓ Bevoegdheid WERK *(minister PEETERS – FOD Waso)*

    => KB 28 oktober 2016 (*BS* 24/11/2016)

- **Traject gericht op sociaalprofessionele re-integratie voor arbeidsongeschikten zonder arbeidsovereenkomst**
  - ✓ Adviserend geneesheer mutualiteit & arbeidsbemiddelingsdiensten (VDAB)
  - ✓ Bevoegdheid SOCIALE ZAKEN *(minister DE BLOCK – RIZIV)*

    => KB 8 november 2016 (*BS* 24/11/2016)

Re-integratie van werknemers
Wettelijk kader

ZIV-wetgeving KB 3/7/1996

-> KB 8/11/2016

~~**Wedertewerkstelling bij arbeidsongevallen & beroepsziekten**~~

=> 2017-2018

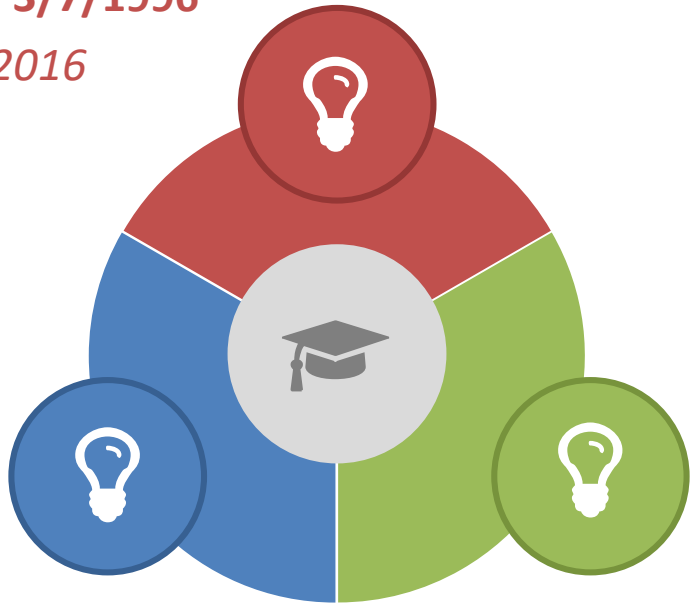

Arbeidsovereenkomstenwet

-> Wet 20/12/2016

Welzijnswetgeving

KB 28/5/2003 – Boek I, titel 4, hoofdstuk VI Welzijnscodex

-> KB 28/10/2016

Re-integratie van werknemers
één traject, vele actoren

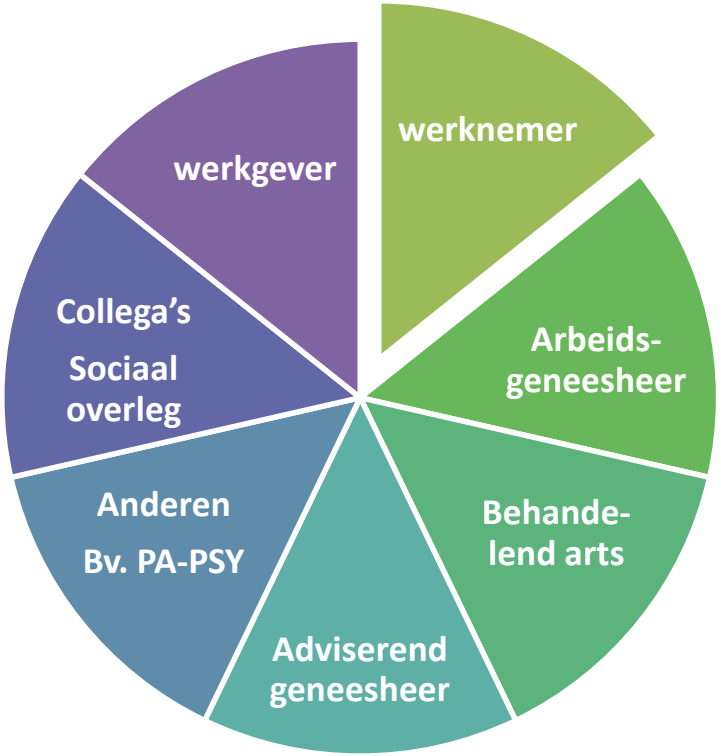

Re-integratiebeleid onderneming

- Ontwikkelen globaal kader re-integratie
- Comité PBW: sociaal overleg
  - ✓ Mogelijkheden voor aangepast / ander werk of aanpassing werkposten
  - ✓ Evaluatie re-integratiebeleid
  - ✓ Ondersteuning individuele werknemer

Re-integratie van werknemers
Traject in 5 stappen

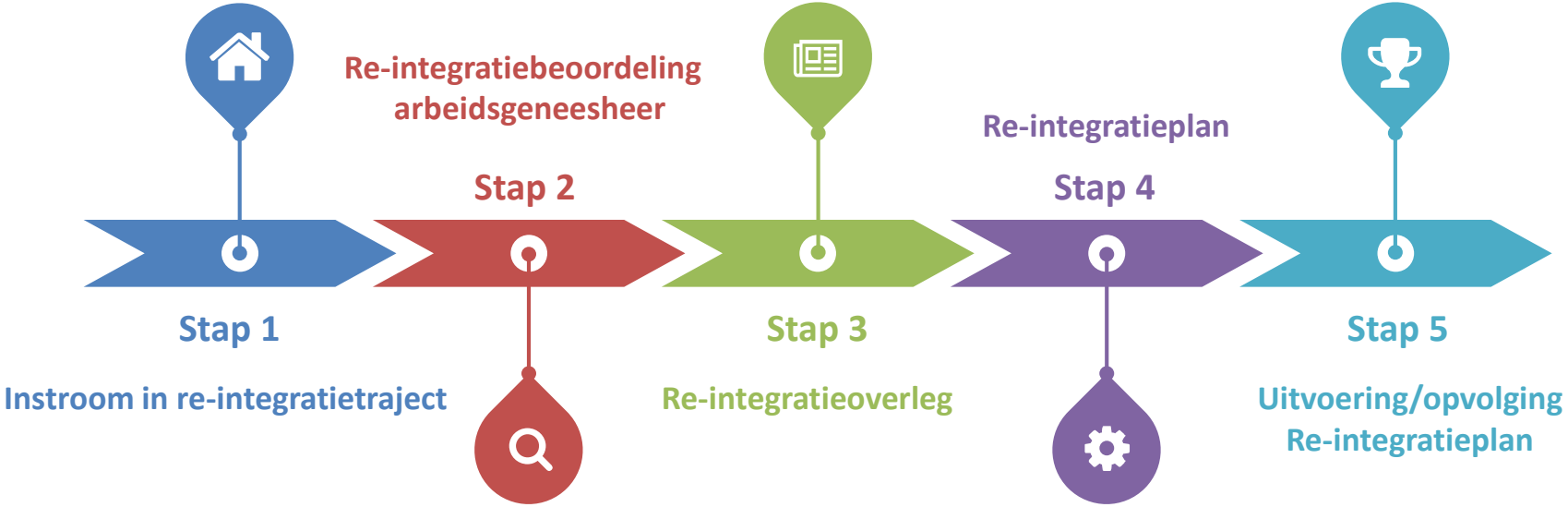

Instroom in het re-integratietraject

Werknemer

Adviserend geneesheer

Werkgever

Re-integratietraject van werknemers
Traject stap 2

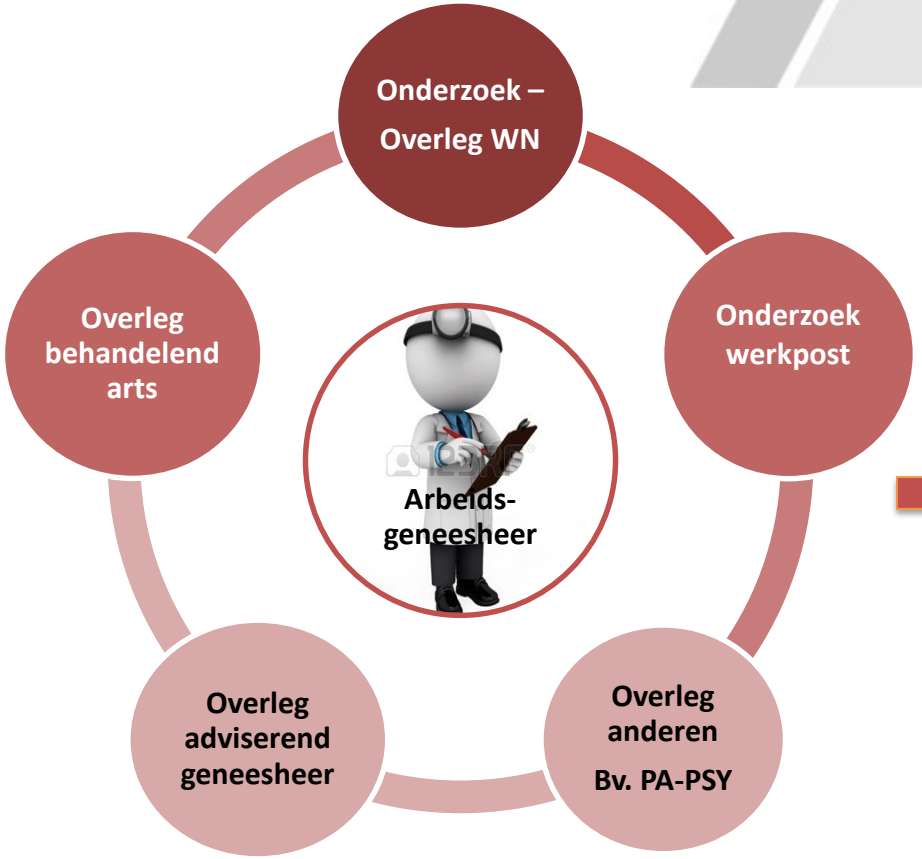

- Kan WN op termijn overeengekomen werk opnieuw uitvoeren?
  - Tijdelijk aangepast/ander werk?
  - Definitief aangepast/ander werk?
  - Progressieve werkhervatting mogelijk?
  - Aanpassing werkpost nodig?
  - Opstart re-integratietraject is niet opportuun => herbekijken

- Beroepsprocedure mogelijk bij beslissing tot definitieve ongeschiktheid voor overeengekomen werk

Re-integratiebeoordeling
5 mogelijkheden

Re-integratie van werknemers
Traject stap 2

Tijdelijk ongeschikt voor overeengekomen werk

Wel ander/ aangepast werk mogelijk
TRAJECT A

Geen ander/ aangepast werk mogelijk
TRAJECT B

Definitief ongeschikt voor overeengekomen werk

Wel ander/ aangepast werk mogelijk
TRAJECT C

Geen ander/ aangepast werk mogelijk
TRAJECT D

Beroepsprocedure mogelijk

Re-integratie is (nog) niet opportuun
TRAJECT E

Re-integratie van werknemers
Traject stap 3, 4 & 5

Re-integratieoverleg
Overleg WG – WN – PAAG – disability case manager/HR/…

Akkoord
Adviserend geneesheer

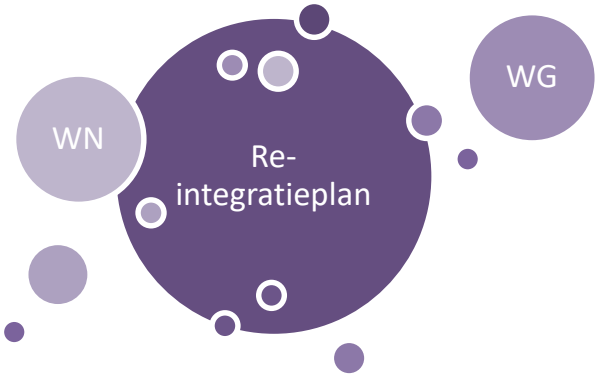

-> arbeidsgeneesheer
-> werknemer
-> adviserend arts
-> TWW

Re-integratieplan uitvoeren

Opvolgen

Aanpassen indien nodig

Re-integratie van werknemers
“zonder arbeidsongeschiktheid”

Quid wanneer WN definitief ongeschikt is voor overeenkomen werk na definitieve beslissing arbeidsgeneesheer?

Wanneer?
- periodiek gezondheidstoezicht
- onderzoek bij werkhervatting
- spontane raadpleging

-> KB 30 januari 2017 (BS 6/5/2017)

=> Instappen in re-integratietraject MET duidelijke vermeldingen op formulier gezondheidsbeoordeling

Rechtszekerheid voor werknemer en werkgever
Bevordering van formules van aangepast werk

<u>Principes aangepast werk (art. 100, §2 ZIV-wet)</u>

- ❑ Behoud van de initiële arbeidsovereenkomst
- ❑ Opzeggingsvergoeding op basis van initieel loon
- ❑ Neutralisatie van het gewaarborgd loon ongeacht oorzaak arbeidsongeschiktheid

<u>Kader voor medische overmacht (artikel 34)</u>

- ❑ Voorwaarde: re-integratietraject beëindigd
- ❑ Redelijke aanpassingen (HvJ, RL 2000/78/EG)

Bedankt !!!

valerie.vervliet@peeters.fed.be